

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 במאי 2008

384

י"ד באייר התשס"ח

עמוד

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 101) (נשיאת מאסר בעבודת שירות), התשס"ח-2008 582

**הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 101) (נשיאת מאסר בעבודת שירות),
התשס"ח-2008**

1. תיקון סעיף 51א בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 51א, בהגדרה "עובד שירות", במקום "מי שנושא עונש" יבוא "מי שנידון לעונש".
2. תיקון סעיף 51ב בסעיף 51 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "אדם" יבוא "נאשם", במקום "רשאי להחליט שהנידון" יבוא "רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנאשם" ובמקום "יקבע את סדר נשיאת העונש" יבוא "יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) בית המשפט לא יחליט לפי הוראות סעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:
- (1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע; חוות הדעת כאמור יכול שתתייחס, בין השאר לאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

ולאחריו, אם גזר בית המשפט חלק מעונש המאסר לריצוי בעבודת שירות, ירצה הנידון חלק זה.

לפסקה (2)

סעיף 51ב לחוק קובע, בסעיף קטן (ב), לאמור:

"(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שהנידון הביע הסכמתו לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות ולאחר שהממונה הודיע לבית המשפט מהי עבודת השירות שהנידון יכול לעבוד בה; בית המשפט רשאי לבקש מהממונה חוות דעת כאמור לפני שגזר את דינו של הנאשם למאסר או לאחר מכן."

כיום נוהג לעתים בית המשפט לקבוע את גזר הדין תוך הנחה מקדמית שהעונש יבוצע בדרך של עבודת שירות. במקרים שבהם בית המשפט מבקש את חוות דעתו של הממונה על עבודת השירות (להלן – הממונה) לאחר מתן גזר הדין, מתברר לעתים כי הנידון אינו מתאים לריצוי עונשו בדרך של עבודת שירות. הדבר יוצר בעיה בהצבת נידונים בעבודת השירות, נוכח החובה לקיים את החלטת בית המשפט כלשונה.

מוצע על כן, לקבוע כי חוות דעתו של הממונה בעניינו של הנאשם תוגש לבית המשפט טרם מתן גזר הדין בדבר ריצוי עונש המאסר בדרך של עבודת שירות. חוות הדעת תכלול את כל הנתונים הנדרשים לשם קבלת ההחלטה בידי בית המשפט, כפי שמפרט הסעיף הקטן המוצע, ובכלל

סעיף 1 סעיף 51א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק), קובע כיום כי עובד שירות הוא "מי שנושא עונש מאסר בעבודת שירות". לעתים קרובות פער זמנים גדול בין מועד מתן גזר הדין ובין תחילת ריצוי עבודת השירות בפועל. בשל כך התעוררה השאלה האם הוראות סימן ב'ו בפרק ו' לחוק, שעניינן "נשיאת מאסר בעבודת שירות", חלות על עובד שירות שגזרו דינו למאסר בעבודת שירות, אך טרם החל בביצועה. כדי להסיר ספק, וכדי להבהיר כי עמדת המחוקק היא כעמדת הפסיקה (ראו ברע"ב 11834/03, פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2006(2)352), מוצע לקבוע כי עובד שירות ייחשב ככזה מיום שגזר בית המשפט את דינו לביצוע עבודת השירות.

סעיף 2 לפסקה (1)

לפי הוראות סעיף 51א(א) לחוק, בנוסחו היום, כאשר בית המשפט מטיל על נאשם עונש מאסר שחלקו מחייב ריצוי בפועל וחלקו בדרך של עבודת שירות, על בית המשפט להוסיף ולקבוע גם את סדר נשיאת המאסר בהעדר קביעה אחרת, תבוצע קודם עבודת השירות.

תפיסת החלופה של ריצוי עונש מאסר בדרך של עבודת שירות, ככלי המסייע להשתלבות מחדש בחברה, מחייבת כי הכלל במקרים כאלה יהיה שביצוע עבודת השירות יהיה אחרון מבחינת סדר העונשים, ויבוא אחרי ריצוי עונש המאסר בפועל. התיקון המוצע מסדיר את סדר נשיאת העונשים כך שמאסר בפועל ירוצה בתחילה,

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; ס"ח התשס"ח, עמ' 217.

(א) העבירה שבה הורשע הנאשם;

(ב) עברו של הנאשם;

(ג) מצבו הבריאותי של הנאשם;

(ד) תסקירים של קציני מבחן, חוות דעת מטעם גורמים טיפוליים, והערכת מסוכנות וצו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006², שניתנו בעניינו של הנאשם, ככל שניתנו;

(ה) הערכות הממונה שניתנו בעבר לעניין ביצוע עבודות שירות קודמות בידי הנאשם;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה כאמור בפסקה (1).

תיקון סעיף 151

3. בסעיף 151 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) הטיל בית המשפט עונש מאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שקבע בית המשפט, על פי המלצת הממונה, ולא יאוחר מחודש מיום מתן גזר הדין, ואולם רשאי הממונה, באישור בית המשפט להורות על התחלת עבודת השירות במועד מאוחר יותר; קבע בית המשפט כי הנידון יישא רק חלק מתקופת המאסר בעבודת שירות, תחל עבודת השירות ביום שלאחר תום תקופת המאסר בפועל; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי סעיף 87³;

(2) בסעיף קטן (ד), אחרי "הממונה" יבוא "או סוהר בכיר המשמש רכז עבודות שירות מחוזי, שהממונה הסמיך לכך", ובמקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים".

4. בסעיף 151(א) לחוק העיקרי, במקום "ששר העבודה והרווחה" יבוא "ששר התעשייה המסחר והתעסוקה".

דברי הסבר

להצבתם של הנידונים.

מוצע לקבוע כי ככלל, עונש מאסר בעבודת שירות יחל בתוך חודש ימים מיום מתן גזר הדין. עם זאת, מוצע לאפשר לממונה, באישור בית המשפט, לדרות את מועד תחילת ביצוע עבודת השירות, במקרים מיוחדים. במקרים שבהם עבודת השירות אמורה להתחיל אחרי ריצוי מאסר בפועל, היא תחל מיד עם סיום המאסר. מכיוון שהסעיף עוסק במפורש בדהיית מועד תחילת עבודת השירות, מוצע להבהיר כי הסדר זה אינו גורע מסמכות בית משפט לפי סעיף 87 לחוק לדרות את המועד לביצוע עונש.

לפסקה (2)

סעיף 151(ד) לחוק מסמיך את הממונה "להעביר עובד שירות למקום עבודה אחר, מטעמים שבעבודת השירות...". הצורך בהעברת עובד שירות ממקום עבודה אחד לאחר, מטעמים שונים, הוא מצב שכית, מסיבה זו נוצר עומס גדול על הממונה שבסמכותו הבלעדית להורות על העברת עובד

זה נתונים על עברו של הנאשם, לרבות עברו הפלילי, נתונים לגבי מצבו הבריאותי, וכן הערכות מסוכנות ותנאי פיקוח ככל שנערכו בעניינו או הוטלו עליו לפי חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006.

סעיף 3 לפסקה (1)

סעיף 151 לחוק, שעניינו "עבודת השירות", קובע בסעיף קטן (א) לאמור:

"(א) מי שבית המשפט החליט לגביו על עבודת שירות ולא קבע שהעבודה תחל לאחר נשיאת עונש מאסר, לא ייאסר ויחל בעבודת השירות ביום שאחרי יום גזר הדין או במועד מאוחר יותר, כפי שקבע בית המשפט; קבע בית המשפט כי עבודת השירות תהיה לאחר נשיאת חלק מן המאסר – יקבע את המועד לתחילת עבודת השירות."

הכלל ולפיו עבודת השירות תחל ביום שלאחר מתן גזר הדין, מקשה על הממונה למצוא מקומות עבודה

² ס"ח התשס"ו, עמ' 234

הצעות חוק הממשלה – 384, י"ד באייר התשס"ח, 19.5.2008

5. תיקון סעיף 151 זה בסעיף 151 להוק העיקרי, בסופו יבוא "ואולם מי שמעסיק עובד שירות בעבודה ציבורית ישלם לו את דמי הנסיעה אל מקום עבודת השירות וממנו, עד לסכום שיקבע השר לביטחון הפנים".
6. במקום סעיף 151 לחוק העיקרי יבוא:
- "תקופת עבודת השירות 151. (א) תקופת עבודת השירות תהיה כפי שקבע בית המשפט בגזר הדין (בסימן זה – תקופת עבודת השירות), והנידון יבצע את עבודת השירות במהלך התקופה האמורה ברציפות, בכפוף להוראות סעיף זה.
- (ב) שבוע עבודה של עובד שירות יהיה בן חמישה ימי עבודה; מספר שעות העבודה ביום עבודה של עובד שירות יהיה שמונה שעות וחצי, ואולם הממונה רשאי, במקרים חריגים ובהתאם לנהוג במקום עבודת השירות, לאשר ביצוע עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת משש שעות עבודה ביום.
- (ג) עובד שירות לא יעבוד ביום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, בימי שבתון שנקבעו בחיקוק, וכן ביום נוסף במהלך השבוע שיקבע הממונה על פי הנהוג במקום עבודת השירות ולפי צרכיו של מקום העבודה האמור; הימים המנויים בסעיף קטן זה יבואו במניין תקופת עבודת השירות."

ד ב ר י ה ס ב ר

המנוחה של הנידון וימי שבתון על פי הוק.³ לעתים קובע בית המשפט את משך ביצוע עבודת השירות בשבועות או בחודשים ואינו מציין במדויק את מספר הימים. מאחר שבמשק הישראלי ישנם מקומות עבודה שבהם עובדים 5 ימי עבודה ואילו במקומות אחרים עובדים 6 ימי עבודה, יוצא כי יש הבדל בין אורך התקופה שמבצע עובד שירות לפי מקום העבודה שבו הוא מוצב. כך נוצרת אפליה בין הנידונים לתקופת דומות לפי מקום הצבתם.

מטרתו של התיקון המוצע לקבוע כי תקופת עבודת השירות תרוצה ברצף ובלא הפסקות, וכן כי בתוך התקופה של עבודת השירות הנקבעת בידי בית המשפט, על עובד השירות לעבוד שבוע עבודה שאורכו 5 ימים. הימים הנותרים שבהם לא יעבוד עובד השירות הם יום המנוחה, ויום נוסף לפי המקובל במקום עבודת השירות, ובאישורו של הממונה. קביעה זו יוצרת שוויון בריצוי תקופת עבודת השירות, וגמישות ראויה באשר לאפשרות הצבת עובדי שירות במקומות שבהם עובדים גם בימי שישי (למשל בתי תמחוי).

עוד מוצע לקבוע כלל אחיד לגבי עובדי השירות ולפיו אורך יום העבודה יהיה שמונה שעות וחצי. הוראה זו תחול גם לגבי נידונים המוצבים במקומות שבהם עובדים יותר מהמישה ימים בשבוע. יחד עם זאת, בשל ההיצע המצומצם של מקומות עבודה והצורך לאפשר לממונה גמישות לשם השמת עובדי השירות בעבודות שירות, מוצע לאפשר לממונה, במקרים חריגים, לאשר ביצוע

השירות למקום עבודת שירות אחר מזה שהוצב בו מוצע על כן לאפשר לממונה לאצול את סמכותו כאמור לסוהר בכיר המשמש רכז עבודות שירות מחוזי, שהוא האיש המקצועי המטפל בעובדי השירות.

סעיף 5 סעיף 151 להוק קובע כי עובד שירות בעבודה ציבורית לא יקבל שכר ולא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות, למעט לעניין דיני העונשין, דיני הבטיחות בעבודה, ואחריות בנויקן כלפי אותו עובד שירות.

קביעה זו, מצמצמת את יחסי עובד-מעביד בין עובד השירות למעסיק רק לתחומים המצוינים בסעיף, ובשל כך צו ההרחה שמכוחו מחויבים מעבידים בהוצאות הנסיעה של עובדיהם, אינו חל על עובד שירות, והוצאות הנסיעה אל מקום עבודת השירות וממנה מוטלות עליו. מכיוון שבמקרים רבים מדובר באוכלוסיות חלשות, הדבר מהווה מעמסה כספית על עובד השירות ומשפחתו. לפיכך מוצע לציין במפורש כי המעסיק יחויב בהוצאות הנסיעה של עובד השירות, עד לסכום שגובהו ייקבע בתקנות.

סעיף 6 סעיף 151 לחוק קובע לאמור:

"משך עבודת שירות

151. מספר הימים בעבודת שירות יהיה כמספר ימי המאסר בתקופת המאסר שגזר בית המשפט על הנידון או כמספר ימי מאסר בתקופת המאסר שלגביה קבע בית המשפט כי תהיה בעבודת שירות, לפי העניין, בהפחתת ימי

³ ע"ד 2, תוס' א', עמ' 1.

7. בסעיף 151 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 151
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "הממונה" יבוא "או סוהר בכיר המשמש רכז עבודות שירות מחוזי, שהממונה הסמיך לכך";
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";
- (3) בסעיף קטן (ד), במקום "ימי עבודת השירות" יבוא "תקופת עבודת השירות".
8. בסעיף 151 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(ב)" ולפניו יבוא:
- "(א) עובד השירות יודיע לממונה על כתובת מגוריו הקבועה, וכן יודיע לממונה על כל שינוי בכתובת המגורים האמורה, בתוך 24 שעות ממועד השינוי";
9. בסעיף 151 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 151
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) ברישה, אחרי "עבודתו של עובד שירות" יבוא "לא תחל או" במקום "יתרת עונשו" יבוא "עונשו או יתרת עונשו, לפי העניין", ואחרי "אחד מאלה" יבוא "לפי העניין";
- (ב) אחרי פסקה (5) יבוא:
- "(6) הוא הסתיר פרט או מסר פרט כוזב שהם מהותיים לצורך קביעת התאמתו לעבודת השירות";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) (1) החליט נציב בתי הסוהר כאמור בסעיף קטן (א), תימסה בלא שיהיה הודעה על כך לעובד השירות, במקום עבודת השירות או במשרדי הממונה, ואם העובד לא החל בביצוע עבודת השירות או נעדר ממקום עבודתו, תישלח לו ההודעה בדואר רשום לכתובת המגורים שמסר לממונה לפי

ד ב ר י ה ס ב ר

- עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת ממש שעות יומיות.
- סעיף 7** סעיף 151(א) לחוק קובע כי במקרים שבהם נסתיימה העבודה במקום עבודת השירות יעביר הממונה את עובד השירות בלא שיהיו לעבודת שירות במקום עבודה אחר לתיקון המוצע לסעיף 151(ג) לחוק, בסעיף 3(2) להצעת החוק, ומאותם טעמים (ראו דברי הסבר לסעיף האמור), מוצע לאפשר לממונה לאצול את סמכותו כאמור לסוהר בכיר המשמש רכז עבודות שירות מחוזי.
- עוד מוצע להחליף את המינוח "ימי עבודת שירות" ב"תקופת עבודת השירות", שבו נעשה שימוש בסעיף 151 לחוק, בנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק.
- סעיף 8** התיקון המוצע מטיל חובה על עובד השירות לעדכן את הממונה על עבודת השירות בכתובת המגורים העדכנית שלו, סמוך ככל הניתן לשינויה. דבר זה אמור להקל על הממונה במשלוח הודעה בדואר רשום על הפסקה מינהלית של עבודת השירות, במקרים שבהם הוא נדרש לעשות כן לפי סעיף 151(ב) לחוק, בנוסחו המוצע בסעיף 9(2) להצעת החוק. המצאת הכתובת המעודכנת לממונה מגבירה את הסיכוי שהודעה בדואר רשום אכן תגיע אל עובד השירות כדי שזה יוכל למצות את זכותו לערער על ההחלטה לפי סעיף 151(ג) לחוק.
- סעיף 9** לפסקאות (1) ו-(4)
- סעיף 151(א) לחוק מונה היום חמש עילות שבהתקיימן רשאי הנציב להורות על הפסקת ביצוע עבודת השירות על ידי עובד השירות, וזה נוסח:
- "הפסקה מנהלית של עבודת שירות
151. (א) נציב בתי הסוהר רשאי להחליט כי עבודתו של עובד שירות תופסק וכי הוא ישא את יתרת עונשו בבית סוהר, אם ראה הנציב כי נתקיים בעובד השירות אחד מאלה:
- (1) הוא נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה או המפקח;
- (2) הוא התרשל בביצוע עבודתו או שמבחינה אחרת אין התנהגותו בעבודה מניחה את הדעת;
- (3) הוא הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 151(ג);
- (4) הוא לא ציית להוראה של הממונה או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו לפי סימן זה;

סעיף 15(א); נשלחה ההודעה בדואר רשום לפי פסקה ז, וראו אותה כאילו נמסרה לידי עובד השירות בתוך 14 ימים מיום משלוח ההודעה, אלא אם כן הוכיח העובד כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו.

(2) החל עובד השירות בביצוע עבודת השירות והחליט נציב בתי הסוהר כאמור בסעיף קטן (א), תופסק עבודתו למחרת היום שבו נמסרה לו ההודעה;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "תוך שבעה ימים" יבוא "בתוך 14 ימים", ואחרי "ההחלטה" יבוא "ואולם רשאי בית המשפט, לבקשת עובד השירות, להאריך את התקופה האמורה מטעמים מיוחדים שיירשמו";

(4) בסעיף קטן (ד), במקום "תימשך ההפסקה בעבודת השירות" יבוא "תעוכב תחילתה של עבודת השירות או תימשך הפסקתה, לפי העניין" ובמקום "יתרת עונשו" יבוא "עונשו או יתרת עונשו, לפי העניין";

(5) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) החלטת נציב בתי הסוהר לפי סעיף קטן (א) דינה כדין צו למאסרו של עובד השירות; הגיש עובד השירות עתירה והחליט בית המשפט לדחותה – ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו ניתנה החלטה כאמור; לא הגיש עובד השירות עתירה – ייכנס הצו לתוקפו למחרת היום שבו תמה התקופה להגשת העתירה";

(6) בסעיף קטן (ו), במקום "ימי עבודת השירות" יבוא "תקופת עבודת השירות".

דברי הסבר

הממונה. כמו כן מוצע לקבוע כי אם נבצר מהממונה לבצע את המסירה במקום העבודה, ישלח את ההודעה בדואר רשום, לכתובת המגורים של הנידון (שהנידון חייב לעדכן את הממונה על כל שינוי שחל בה, לפי סעיף 15(א)) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 8 להצעת החוק. עוד מוצע לקבוע חוקה ולפיה יראו הודעה שנשלחה בדואר רשום כאמור כאילו נמסרה לידי עובד השירות בחלוף 14 ימים, אלא אם כן הוכיח כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו.

לפסקה (3)

מוצע להאריך את המועד להגשת עתירה משבעה ימים לארבעה עשר ימים. הארכת התקופה להגשת עתירה נועדה לקבוע מועד ריאלי מבחינתו של הנידון.

לפסקה (5)

במצב החוקי הנוהג, מי שהופסקה עבודת השירות שאותה ביצע, אמור להמשיך ולרצות את המשך עונשו בבית הסוהר בפועל יש לעתים קושי ממשי לממונה לאתר ולאסור עובדי שירות שהודע להם על הפסקת ביצוע עבודת השירות. כדי להקל על המשטרה לעצור עובד שירות שהופסקה עבודתו מוצע לקבוע כי החלטת נציב שירות בתי הסוהר על הפסקת עבודת השירות או אי התחלתה כמיה כצו למאסרו של עובד השירות, המאפשר לשוטרי לעצור ולמסרו לשירות בתי הסוהר לריצוי העונש.

לפסקה (6)

מוצע להחליף את המינוח "ימי עבודת שירות" ב"תקופת עבודת השירות", שבו נעשה שימוש בסעיף 15 לחוק, כנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק.

(5) נפתחה נגדו חקירה בחשד שעבר עבירה.

בסעיף 1 להצעת החוק מוצע כאמור לתקן את ההגדרה "עובד שירות" שבסעיף 15 לחוק, כך שתתייחס למו שנידון לביצוע עבודת שירות, זאת כדי להרחיב את תחולת סימן ב' על אדם, מהרגע שבו נגזר דינו לביצוע עבודת שירות ולא רק מהרגע שבו הוא נושא בעונש כאמור (ראו דברי הסבר לסעיף האמור). התיקון האמור מחייב להתאים את ההוראה הקבועה ברישאה של סעיף 15(א) לחוק כך שתסמיך את נציב בתי הסוהר להורות על אייתחילת ביצוע עבודת השירות ולא רק על הפסקתה. התאמה כאמור נדרשת גם בהוראות סעיף 15(ד) לחוק.

עוד מוצע להוסיף עילה נוספת שבשלה יוכל הנציב להורות על אייתחילת ביצועה של עבודת השירות או על הפסקתה, והיא – אם הנידון הסתיר פרט מהותי הפוגע ביכולתו לבצע את עבודת השירות, אשר אילו היה הממונה יודע עליו, לא היה ממליץ להציב את הנידון בעבודת שירות, וכן, אם הנידון סיפק פרט כחב מהותי, שבשלו סבר הממונה כי הנידון מתאים לביצוע עבודת שירות.

לפסקה (2)

סעיף 15(ב) לחוק, כנוסחו היום, קובע כי הודעה על החלטת הממונה על הפסקה מינהלית של עבודת השירות תימסר לנידון בלא שיהוי. ככלל, ההודעה נמסרת לעובד השירות במקום עבודת השירות. ואולם הממונה נתקל בקושי מעשי במסירת הודעה כזו לעובד שירות הנעדר ממקום עבודתו. מצב דברים זה מאפשר לעובדי שירות לחמוק מהליך של הפסקה מינהלית של עבודת שירות. מוצע לעגן בחוק את הנוהג של מסירת ההודעה על הפסקה מינהלית של עבודת השירות במקום העבודה, או במשרדי

10. בסעיף 51(א) לחוק העיקרי – תיקון סעיף 51
- (1) ברישה, המילים "בתקופת עבודתו" – יימחקו;
- (2) בפסקה (1), במקום הרישה עד המילים "יתרת עונשו" יבוא "גזר בית המשפט עונש מאסר בפועל בשל העבירה האחרת – לא תחל עבודת השירות או תופסק ביום מתן גזר הדין, לפי העניין, ועובד השירות יישא את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין";
- (3) בפסקה (2), אחרי "עונש מאסר" יבוא "בפועל", במקום "תופסק" יבוא "לא תחל או תופסק, לפי העניין" ובמקום "יתרת עונשו" יבוא "עונשו או יתרת עונשו, לפי העניין".
11. אחרי סעיף 51 לחוק העיקרי יבוא:
- "החזרת עניינו של עובד שירות לבית המשפט
- 51, קבע הממונה, על פי חוות דעת של רופא כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, כי בשל פגיעה שאירעה לעובד השירות לאחר שנגזר דינו איבד עובד השירות את כושר העבודה שלו ונקבעה לו אי-כשירות קבועה, רשאי בית המשפט שגזר את הדין לגזור לו עונש אחר"
12. בסעיף 51(א) לחוק העיקרי, במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים".
13. בסעיף 51ב לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים" ובמקום "ושר העבודה והרווחה" יבוא "ושר התעשייה המסחר והתעסוקה".
14. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981⁴ –
- תיקון חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 10 סעיף 51(א) לחוק קובע כי עבודת שירות תופסק אם עובד שירות הורשע, בתקופת עבודתו, בעבירה נוספת ובית המשפט גזר עליו עונש מאסר.
- בפסקאות (1) ו-(3) מוצע להתאים את הוראות סעיף 51(א) לחוק לתיקון המוצע בסעיף 1 להצעת החוק, להגדרה "עובד שירות" שבסעיף 51 לחוק (ראו דברי הסבר לסעיף האמור). בפסקה (1) מוצע להבהיר כי הסעיף חל גם במקרה שבו הורשע נידון בעבירה נוספת, לאחר מתן גזר הדין ולפני תחילת ביצוע עבודת השירות.
- בפסקה (2) מוצע להבהיר את העמידות הקיימת היום בשאלה אם הטלת עונש מאסר בעבודות שירות בשל העבירה הנוספת מחייבת הפסקה שיפוטית של עבודת השירות, והחזרתו של עובד השירות לשאת את מאסרו בפועל. מוצע לתקן את הנוסח כך שיובהר כי רק במקרים שבהם גזר בית המשפט בשל העבירה הנוספת עונש מאסר בפועל, הגם שירוצה בעבודת שירות, עבודת השירות תופסק בלא שיקול דעת. לעומת זאת, אם בית המשפט גזר בשל העבירה האחרת עונש אחר, יש לבית
- המשפט שיקול דעת להורות על המשך עבודת השירות או על הפסקתה. תיקון זה מיועד למנוע מצב שבו, בפועל, ניתן לצבור תקופת מאסר בדרך של עבודות שירות מעבר לתקופה של שישה חודשים.
- סעיף 10 הסעיף המוצע מתייחס למקרה שבו קבע בית המשפט כי נידון יישא את עונש המאסר שהוטל עליו בעבודת שירות, ורופא בית הסוהר קבע כי עובד השירות איבד את כושרו לעבוד לאחר מתן גזר הדין, ואינו יכול להמשיך בביצוע עבודת השירות. על פי המצב החוקי היום, מוחזר עובד השירות לשאת את המאסר בפועל. ואולם במקרה כאמור ראוי לקבוע מנגנון אשר יאפשר שינוי גזר הדין בהתאם לנסיבות החדשות שנוצרו. לפיכך מוצע כי לאחר קבלת חוות דעת רפואית של רופא בית הסוהר וקביעה של הממונה כי עובד השירות אינו יכול להמשיך בביצוע עבודת השירות, יהיה ניתן לפנות לבית המשפט כדי שיבחן מחדש את גזר דינו.
- סעיף 14 התוספת הראשונה לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, מונה את הממונה על עבודת שירות כמי שרשאי לקבל מידע על מרשם פלילי,

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 452.

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 332.

- (1) בתוספת הראשונה, בפרט (כהו), במקום "לגבי מי שנידון לעבודת שירות" יבוא "לגבי נאשם שנתבקשה בעניינו חוות דעת מטעם הממונה על עבודת שירות לפי סעיף 51ב(ב)(1) לחוק האמור, וכן לגבי עובד שירות בהגדרתו בסעיף 51א לאותו חוק";
- (2) בתוספת השלישית, אחרי פרט (ד) יבוא:
- "(ה) הממונה על עבודת שירות כמשמעותו בסעיף 51א לחוק העונשין, התשל"ז-1977."

ד ב ר י ה ס ב ר

להצעת החוק, מוצע לתקן את נוסחה של התוספת כך שהממונה יוכל לקבל מידע על המרשם הפילי לגבי נאשם כאמור, וכן לגבי עובד שירות, בהגדרתו המוצעת לפי סעיף 1 להצעת החוק.

"לגבי מי שנידון לעבודת שירות". נוסח זה אינו מאפשר לממונה לקבל מידע לגבי נאשם שטרם הוחלט כי יישא את עונשו בדרך של עבודת שירות אך נתבקשה לגביו חוות דעת, כאמור בסעיף 51ב(1) לחוק, כנוסחו בסעיף 1(2)